

Tuoteturvallisuusyksikkö

Ohjeet hyväksymättömien uuselintarvikkeiden takaisinvetoa varten

Tämä ohje on tarkoitettu elintarvikealan toimijoiden ja valvojien käyttöön. Koska Eviralle ei ole säädetty norminantovaltaa kyseisessä asiassa, Evira ei voi antaa sitovia määräyksiä. Tämän ohjeen sisältämät tulkinnat ovat elintarvikevalvontaa ohjaavan viranomaisen näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Ohjeet hyväksymättömien uuselintarvikkeiden takaisinvetoa varten

Uuselintarvikkeella tarkoitetaan elintarviketta tai sen ainesosaa, joiden käyttö ihmisravintona on ollut EU:ssa hyvin vähäistä ennen vuotta 1997. Uuselintarvikkeita koskevan asetuksen (EU) 2015/2283 mukaan uuselintarvikkeiksi katsottavien elintarvikkeiden markkinoille saattaminen on luvanvaraista ja luvan saanti edellyttää turvallisuusarvioinnin läpäisemistä. Myös uudet prosessit, kuten nanoteknologian avulla valmistetut elintarvikkeet kuuluvat uuselintarvikeasetuksen piiriin.

Kaiken kattavia listoja uuselintarvikkeista tai hyväksyttävistä tuotteista ei ole. Elintarvikelain (23/2006, 16 §) mukaan elintarvikealan toimija itse vastaa siitä, että tuote on turvallinen ja elintarvikkeita koskevien määräysten mukainen. Uuselintarvikeasioissa tällä on myös vastuu selvittää ja tarvittaessa todistaa käyttöhistoria ja sen uuselintarvikestatus. Erityisesti kun kyse on kasveista, joiden elintarvikekäyttö ei ole niin tuttua (esim. eksoottiset kasvit EU:n ulkopuolisista maista tai luonnonvaraiset kasvit, joilla ei ole yleisesti tunnettua elintarvikekäyttöä), toimijan tulee varmistaa, että niillä on ollut merkittävää kaupallista elintarvikekäyttöhistoriaa EU:n alueella ennen ensimmäisen uuselintarvikeasetuksen voimaantuloa (15.5.1997).

Vain hyväksytyjä tai ilmoituksen tehneitä (3. maasta peräisin olevat perinteiset elintarvikkeet) uuselintarvikkeita saa tuoda markkinoille. Hyväksymättömien uuselintarvikkeiden tapaaminen markkinoilta johtaa takaisinvetoon, koska tuotteen turvallisuutta elintarvikkeena ei ole varmistettu. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira tiedottaa tarvittaessa muiden maiden viranomaisille hyväksymättömästä uuselintarvikkeesta RASFF-hälytysjärjestelmän kautta.

Uuselintarvikkeista löytyy tietoa mm. Eviran internetsivuilta <https://www.evira.fi/elintarvikkeet/valmistus-ja-myynti/yhteiset-koostumusvaatimukset/uuselintarvikkeet/> sekä komission sivuilta http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/novelfood/index_en.htm.

Esimerkkejä elintarvikkeista ja elintarvikkeiden ainesosista, jotka on katsottu uuselintarvikkeeksi, mutta joita ei ole hyväksytty markkinoille uuselintarvikeasetuksen mukaisesti:

- Pakurikäpää (*Inonotus obliquus*) muussa kuin ravintolisä- tai yrttiteekäytössä
 - Stevia-kasvin (*Stevia rebaudiana*) lehdet muussa kuin ravintolisä- tai yrttiteekäytössä
 - *Hoodia gordonii* –kaktus
 - Nangai-pähkinät (*Canarium indicum*)
-

Tuoteturvallisuusyksikkö

Ohjeet hyväksymättömien uuselintarvikkeiden takaisin vetoa varten

Muutokset edelliseen versioon:

Ohje päivitetty vastaamaan uutta uuselintarvikeasetusta (EU) 2015/2283